

Shadia Rask

15.06.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta

Asia: HE 84/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta.

THL pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon rooli kotoutumista edistävänä toimijana tunnustetaan ja varmistetaan tämä alueuudistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa (esim. kiinnittämällä huomiota siihen, miten kotoutumispalveluissa myös jatkossa tunnustetaan kotoutujan sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve).

THL pitää hyvänä, että lakiehdotuksessa on tunnustettu miten joillakin alueilla kotoutumispalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut erkaantuvat hallinnollisesti ja toiminnallisesti toisistaan. Sen lisäksi kunnan tulee kiinnittää huomioita siihen, että kuntaan jää resursseja hoitamaan kotoutumislain mukaisia tehtäviä siitä huolimatta, että hyvinvointialueille siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu. Palvelu-uudistuksen myötä riski kasvaa siihen, että kuntatasolle jäävät kotoutumispalvelut erkanevat epätarkoituksenmukaisen paljon terveyspalveluista.

THL pitää tärkeänä, että hyvinvointialueilla ja kunnissa on resursoitu palvelutarpeiden ja kunkin alueen erityistarpeiden mukaisesti tarpeeksi osaamista. Tämän lisäksi alueiden tulisi varautua myös yllättäviin yhteiskunnallisiin ja globaaleihin muutoksiin, jotka muuttavat resurssien ja osaamisen tarpeita. On tärkeää, että laissa on määritetty, että työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos osoittavat riittävän määrän henkilöstöä, mutta henkilöstön resurssien lisäksi tulisi huomioida henkilöstön riittävä erityisosaaminen ja monimuotoisuus. Yhteistoimintamallin toimivuutta, yhdenvertaisuutta ja laadukkuutta tulee arvioida ajan kuluessa.

THL pitää tärkeänä, että perheryhmäkotien toiminnan järjestämisessä ja sen suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon yksiköissä asuvien nuorten yhdenvertainen pääsy kaikkiin heidän tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveyspalveluihin (esimerkiksi lapsille nimetyt sosiaalityöntekijät). Toiminnan järjestämisessä ja mahdollisissa kilpailutuksissa on myös otettava huomioon perheryhmäkotien sijainti niin, että siellä asuvilla nuorilla on kohtuulliset matkat ja kulkuyhteydet kouluun ja harrastuspalveluihin. Lisäksi perheryhmäkotien toiminnan järjestämisessä tulee taata yksiköiden työntekijöiden riittävä ammatillinen pätevyys lasten ja nuorten kasvatukseen ja arjen psykososiaalisen tuen takaamiseksi.

Viimeisenä, THL kannustaa inklusiiviseen kielenkäyttöön kaikessa viranomaistyössä. Työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa sanastotyössä kotoutumisen ja maahanmuuton toimijat ja maahan muuttaneet henkilöt itse ovat kohdistaneet uudistamistoiveita maahanmuutosta käytävään keskusteluun ja käsitteisiin (esim. maahanmuuttaja → maahanmuuttanut;

Shadia Rask

15.06.2022

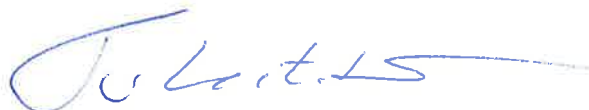
kotouttaminen → kotoutuminen). Myös hallituksen esityksissä olisi suotavaa näkyä sanastotyön suositukset ja inklusiivinen kielenkäyttö osana laajempaa poliittisten toimijoiden sitoutumista siihen.

Helsingissä 15.6.2022

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen